

LÀM SAO ĐỂ NGHE TỐT TIẾNG ANH

ThS. Trần Thị Hồng Phượng ()*

Người học tiếng Anh thường hay than phiền nghe tiếng Anh sao khó quá. Từ việc nghe tiếng Anh khó quá dẫn đến việc ngại nghe tiếng Anh, vì vậy một số người học lại bỏ qua kỹ năng này, tập trung vào ngữ pháp, đọc và từ vựng. Tuy nhiên kỹ năng nghe lại đóng vai trò quan trọng, giúp nâng cao khả năng phát âm và kỹ năng giao tiếp. Để giúp người học cải thiện phần nào khả năng nghe tiếng Anh, bài viết sẽ tóm lược một vài mẹo nhỏ áp dụng để rèn luyện kỹ năng nghe và bớt dần cảm giác sợ nó.

1/ Nghe cái bạn thích

Làm cái mình thích sẽ dễ đạt kết quả mong đợi. Nghe tiếng Anh cũng vậy. Người học hãy chọn những chủ đề yêu thích (một trận bóng đá, một show trình diễn thời trang, một phim tình cảm, phim hoạt hình mà bạn ưa thích, một show truyền hình thực tế hấp dẫn, các bài nói chuyện của các diễn giả nổi tiếng,...) sẽ làm cho việc nghe trở nên nhẹ nhàng và dễ dàng, học mà tưởng như chơi, hứng thú và cảm hứng của bạn luôn ở mức cao, đây là điều kiện cần thiết để bạn có thể duy trì thói quen nghe tiếng Anh hằng ngày.

Ví dụ: Về âm nhạc, giải trí thì có: Got Talent, Next Top Model, So you think you can dance; về nấu ăn thì có Master Chef, Hell's Kitchen, về phiêu lưu mạo hiểm thì có Amazing Race,...

Khi xem để đạt hiệu quả cao nhất, lý tưởng là các bạn không xem phụ đề, không được cố gắng dịch từng câu nghe được sang tiếng Việt, cố gắng đoán ý nghĩa qua tình huống và ngữ cảnh.

2/ Phát âm chuẩn

Phát âm không đúng thì khó mà nghe tốt được. Khi bạn phát âm sai một từ, bạn sẽ không thể nào nhận ra từ đó khi nó được phát âm đúng. Nói chuyện với người nước ngoài sẽ giúp bạn phát âm tốt hơn. Ngoài ra, bạn nên chú trọng tới cách phát âm với mỗi từ mới. Hãy dùng từ điển có phiên âm chuẩn như Longman Dictionary of Contemporary English, Longman Advanced American Dictionary... và học cách nhấn trọng âm ở các từ quan trọng trong mỗi câu. Nắm được cách phát âm sẽ giúp bạn nghe tốt hơn rất nhiều.

3/ Nghe, đọc, và lặp lại

Nghe có vẻ đơn giản, nhưng đây là một quá trình hết sức quan trọng, tương tự với các chúng ta học ngôn ngữ mẹ đẻ. Đầu tiên khi nghe một nội dung, hãy cố gắng nghe, không

() Giảng viên Khoa Đại cương, Học viện Cán bộ Thành phố Hồ Chí Minh*

dịch sang tiếng Việt, cố hiểu các ý chính. Sau đó vừa nghe vừa đọc thành tiếng bản ghi lại những từ được nói trong bài nghe. Khi đọc lại, hãy bắt chước hoàn toàn giọng đọc của người nói, từng chỗ nhấn nhá, từng chỗ ngừng nghỉ. Khi làm như vậy, bạn đã nghe bài kết hợp nhiều giác quan với nhau, tai nghe, mắt đọc, miệng nói. Khi vừa nghe vừa đọc lại, não bộ sẽ ghép âm nghe được của từ với lại các ký tự của từ đó, quá trình này giúp chúng ta ôn lại các từ đã biết, học thêm các từ mới dưới dạng âm thanh, và chuyển dần nhiều vốn từ vựng thụ động sang vốn từ vựng chủ động.

Như vậy cốt lõi của kỹ thuật này là bạn cần:

- 1 đoạn băng đọc với giọng đọc tiếng Anh bản xứ, vừa nghe vừa làm bìa đọc lớn lên như máy bàn hay cầm tai nghe vừa nghe vừa hát mà bạn gặp ngoài đường hoặc trên buýt.
- Cố gắng sao chép âm của mọi từ khi vừa được nói ra, nhanh hết mức có thể, lần đầu có thể bạn lặp lại chưa được hoàn toàn, nhưng không sao, nghe lại, và ngay khi vừa nghe thấy âm, cố gắng lặp lại thật nhanh và giống hết mức có thể.
- Nếu cần có thể sử dụng transcript.

4/ Đoán

Đoán là một kỹ năng cần thiết trong học ngôn ngữ. Một người người không bản xứ học tiếng Anh, việc kỳ vọng hoàn toàn tự tin nghe hiểu là rất khó, do đó kỹ năng đoán là không thể thiếu.

- *Đoán những gì sắp sửa được nghe*, mục đích là để có những chuẩn bị về tinh thần và từ vựng cần thiết.

Ví dụ: Nghe đoạn “Men Escape American High Security Prison” . Đọc tựa đề dù chưa biết bên trong nói gì nhưng bạn có thể mừng rỡ được phần nào nội dung của bài nói dựa vào các từ như *prison, escape* từ đó chuẩn bị tâm thế trong đầu mình là nghe về một nội dung có liên quan đến nhà tù.

- *Đoán ý chính* (main idea). Khi nghe chưa đủ dữ kiện để nghe ra ý chính, bạn cần phải đoán trong đầu một hoặc những ý chính dựa vào những gì đã nghe được. Việc này giúp bạn có được sự đối chiếu cần thiết, nếu ý bạn đoán là đúng, thì càng nghe bạn sẽ càng tìm được những luận điểm hỗ trợ, nếu ý chính bạn đoán là sai thì càng nghe ý chính thực sự sẽ lộ ra.

- *Đoán từ không biết*. Khi nghe sẽ có rất nhiều từ mới chúng ta chưa gặp lần nào, đừng cố gắng hiểu từ đó và bị tuột lại so với nhịp nói của bài nghe. Cứ tiếp tục nghe, nếu từ đó là từ quan trọng, chắc chắn ở những đoạn tiếp theo sẽ làm rõ ý cho từ đó hoặc nhắc lại từ đó. Dựa vào những thông tin bổ sung đó, phần nào bạn có thể đoán ra nghĩa gần chính xác của từ được nghe.

- *Đoán mò* rất lợi hại lúc làm kiểm tra. Khi đã nghe hết rồi, cố lắng rồi, nhưng vẫn không đủ dữ kiện để trả lời các câu hỏi, thì lúc này, điều duy nhất có thể làm, là đoán đại một trong những đáp án, sau đó bỏ qua, không suy nghĩ vấn vương, tiếp tục làm những câu khác.

5/ Viết ra giấy những từ nghe được

“Transcribe” chép lại những từ được nghe là một phương pháp hiệu quả để luyện nghe và viết tiếng Anh. Việc cần làm là kiên trì nghe, nghe, nghe và chép lại những gì nghe được; học từ vựng và luyện nói đi nói lại đoạn văn đã được chép lại. Với cách này bạn cũng sẽ học thuộc những từ mới rất nhanh, kỹ năng viết, và chính tả cũng cải thiện đáng kể.

6/ Kiên trì

Điều sau cùng muốn đề cập đến trong bài viết là kiên trì nghe hằng ngày, liên tục và thường xuyên. Tiếng Anh cần một sự tích lũy lâu dài và đều đặn trước khi có thể thấy một kết quả rõ ràng. Không có đường tắt ở đây, chỉ có nỗ lực, kiên trì và quyết tâm. Cố gắng biến việc nghe tiếng Anh của mình thành một thói quen không thể thiếu được như đánh răng, rửa mặt, tắm rửa mỗi ngày. Thời gian nghe mỗi ngày có thể nhiều, hoặc ít nhưng nhất thiết phải nghe, nếu bỏ một ngày, sẽ bỏ được 2 ngày, sẽ bỏ được 1 tuần và rồi bỏ luôn.

Hy vọng với một quá trình luyện tập và học hành chăm chỉ, sự quyết tâm, cố gắng và kiên trì cùng với các mẹo trong bài viết sẽ giúp người học vận dụng hiệu quả vào việc rèn luyện kỹ năng tiếng Anh.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. The Windy- Mỹ Hương (Chủ biên)- *5 tips for successful English listening* – NXB Đại học Quốc gia Hà Nội
2. nghetienganhpro.com
3. wallstreetenglish.edu.vn